

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 14.1.2014
COM(2014) 1 final

2014/0005 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

W czerwcu 2005 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła rozporządzenie (WE) nr 1236/2005 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Rozporządzenie weszło w życie w dniu 30 lipca 2006 r.

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, która stała się prawnie wiążąca wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego w grudniu 2009 r., ma zastosowanie do instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, jak również do państw członkowskich wdrażających prawo Unii.

Komisja Europejska zmieniła załączniki II i III do powyższego rozporządzenia rozporządzeniem wykonawczym (UE) nr 1352/2011, które weszło w życie w dniu 21 grudnia 2011 r., głównie w celu ustanowienia kontroli wywozu w odniesieniu do określonych produktów leczniczych, aby zapobiec ich używaniu do wykonywania kary śmierci (przeprowadzenie egzekucji poprzez podanie śmiertelnego zastrzyku). Zmianie tej towarzyszyły wytyczne w zakresie stosowania przepisów art. 5 i 6 rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 zawarte w dokumencie roboczym służb Komisji SEC(2011)1624 z dnia 20 grudnia 2011 r.

W odpowiedzi w szczególności na rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 17 czerwca 2010 r.¹ Komisja wszczęła również procedurę mającą na celu dokonanie całościowego przeglądu rozporządzenia (WE) nr 1236/2005. Wiosną 2012 r. Komisja opublikowała zaproszenie do składania kandydatur w celu utworzenia grupy ekspertów mających wesprzeć Komisję w przeprowadzeniu przedmiotowego przeglądu. W okresie od lipca 2012 r. do lipca 2013 r. odbyło się sześć posiedzeń grupy ekspertów w Brukseli z udziałem odpowiednich służb Komisji.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

Po opublikowaniu rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1352/2011 wielu unijnych producentów produktów leczniczych wyraziło sprzeciw wobec używania ich produktów do wykonywania kary śmierci. Unijni producenci jednego produktu leczniczego, który nie jest objęty kontrolami wywozu, ale który może być używany do podawania śmiertelnych zastrzyków w Stanach Zjednoczonych Ameryki, poinformowali Komisję Europejską o środkach, jakie podjęli w celu zagwarantowania, aby ich dystrybutorzy w państwach trzecich zapobiegali wykorzystywaniu dostaw tego produktu do wykonywania kary śmierci. Zarówno producenci eksportujący, jak i właściwe organy wskazują, że obecnie obowiązujący system kontroli wywozu produktów leczniczych, które są przedmiotem dużej liczby transakcji wywozowych rocznie, jest nadmiernie uciążliwy.

Grupa ekspertów dostarczyła wartościowych informacji na potrzeby procedury przeglądu, głównie w odniesieniu do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz na temat towarów wprowadzanych do obrotu jako towary nadające się do wykorzystania do celów egzekwowania prawa, które mogą zostać użyte do tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Eksperti opowiedzieli się za ustanowieniem dodatkowych środków ułatwiających przeciwdziałanie naruszaniu praw

¹ Rezolucja P7_TA(2010)0236, Dz.U. C 236 E z 12.8.2011, s. 107.

człowieka, uznali jednak, że podstawą oceny ograniczeń w handlu nie może być sam zakaz używania sprzętu do celów egzekwowania prawa.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

3.1 Kontrole wywozu w celu przeciwdziałania wykonywaniu kary śmierci

Od dnia 21 grudnia 2011 r. załącznik III zawiera sekcję zatytułowaną „Produkty, które mogłyby zostać wykorzystane do przeprowadzania egzekucji ludzi poprzez podanie śmiertelnego zastrzyku”. Należy zastosować odpowiednie kontrole wywozu w celu zapobiegania używaniu takich produktów do wykonywania kary śmierci w państwach trzecich. W rozporządzeniu (WE) nr 1236/2005 w obecnym brzmieniu ustanawia się system kontroli wywozu, który ma zapobiegać używaniu towarów wywożonych z UE do zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Aby zapewnić przejrzystość w kwestii celu i warunków stosowania tych kontroli, do rozporządzenia należy dodać specjalny rozdział określający, jakie kontrole należy stosować, aby zapobiec wykorzystywaniu kontrolowanych towarów do wykonywania kary śmierci, jak również szczegółowy wykaz kontrolowanych towarów, zwany dalej załącznikiem IIIa.

Tortury i inne formy okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania mają z reguły bezprawny charakter i w wielu przypadkach nie są stosowane na skalę krajową, w szczególności biorąc pod uwagę fakt, że w instrumentach międzynarodowych ustanowiono bezwzględny zakaz stosowania tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Natomiast kara śmierci jest z reguły przewidziana w prawie, jeżeli dane państwo jej nie zniosło. Dlatego też warto zastanowić się, czy którekolwiek państwo powinno być zwolnione z kontroli przeprowadzanych w celu przeciwdziałania wykonywaniu kary śmierci.

W 1983 r. europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (zwana dalej europejską konwencją praw człowieka) została uzupełniona o protokół nr 6 dotyczący zniesienia kary śmierci. W protokole tym dopuszczono wprowadzenie przez państwa przepisu ustawowego zakładającego karę śmierci za czyny popełnione podczas wojny lub w okresie bezpośredniego zagrożenia wojną. Na mocy protokołu nr 13 przyjętego w 2003 r. kara śmierci została zniesiona we wszystkich okolicznościach. Wspomniane protokoły zostały ratyfikowane przez państwa członkowskie UE, jak również przez szereg innych państw będących członkami Rady Europy. Albania, Andora, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Gruzja, Islandia, Liechtenstein, była jugosłowiańska republika Macedonii, Mołdawia, Norwegia, San Marino, Serbia, Szwajcaria, Turcja i Ukraina ratyfikowały te protokoły i zniosły karę śmierci we wszystkich okolicznościach. Armenia i Azerbejdżan ratyfikowały wyłącznie protokół nr 6.

W 1989 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło i proklamowało drugi protokół fakultatywny do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych mający na celu zniesienie kary śmierci. Państwa-strony tego protokołu zobowiązują się do zniesienia kary śmierci, przy czym zgodnie z postanowieniami art. 2 mogą one poczynić zastrzeżenie w momencie ratyfikacji lub przystąpienia, które przewiduje dopuszczalność stosowania kary śmierci w wyniku skazania za najpoważniejsze przestępstwo o charakterze wojskowym popełnione w czasie wojny. Poza państwami członkowskimi UE i szeregiem innych państw europejskich następujące państwa zostały państwami-stronami tego protokołu bez zastrzeżenia: Argentyna, Australia, Benin, Boliwia, Dżibuti, Ekwador, Filipiny, Gwinea Bissau, Honduras, Kanada, Kirgistan, Kolumbia, Kostaryka, Liberia, Madagaskar, Meksyk, Mongolia, Mozambik, Namibia, Nepal, Nikaragua, Nowa Zelandia, Panama, Paragwaj, Republika Południowej Afryki, Republika Zielonego Przylądka, Rwanda, Seszele, Timor Wschodni, Turkmenistan,

Urugwaj, Uzbekistan, Wenezuela i Wyspy Świętego Tomasza i Książęca. Do protokołu przystąpiły również Azerbejdżan, Brazylia i Chile, korzystając jednak z zastrzeżenia przewidzianego w art. 2.

Ze względu na te wiążące zobowiązania międzynarodowe wynikające z protokołu nr 13 do europejskiej konwencji praw człowieka lub, w przypadku nieskorzystania z zastrzeżenia przewidzianego w art. 2, drugiego protokołu fakultatywnego do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych wywóz do państw będących stroną jednego z tych protokołów nie musi być objęty specjalnym zezwoleniem, aby zapobiec używaniu określonych towarów do wykonywania kary śmierci, i może być objęty generalnym zezwoleniem na wywóz. Zezwolenie takie powinno być udzielane po spełnieniu odpowiednich warunków, aby zapobiec kierowaniu tych towarów do państwa, które nie zniosło kary śmierci, bez uprzedniego poddania ich kontroli przez właściwe organy. Dlatego też zezwolenie generalne powinno mieć zastosowanie wyłącznie wówczas, gdy użytkownik końcowy wywożonych towarów ma swoją siedzibę w państwie przeznaczenia, a towary nie są powrotnie wywożone do innego państwa. Jeżeli warunki te nie są spełnione, do właściwych organów należy złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia specjalnego lub globalnego.

3.2 Dodatkowe środki dotyczące towarów wymienionych w wykazie

Jeżeli chodzi o obecnie stosowane kontrole wywozu służące zapobieganiu wykorzystywaniu towarów wywożonych z UE do wykonywania kary śmierci, zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, zaproponowano uzupełnienie obecnych ograniczeń w handlu o ograniczenia w zakresie świadczenia usług pośrednictwa, pomocy technicznej i tranzytu. W tym względzie podobne problemy pojawiają się przy ustalaniu, czy ograniczenia takie są konieczne i proporcjonalne, aby zapobiec używaniu towarów wymienionych w załączniku IIIa do wykonywania kary śmierci, z jednej strony, lub aby zapobiec używaniu towarów wymienionych w załączniku III do zadawania tortur i w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, z drugiej strony. Można zatem przeprowadzić jedną ocenę w tym zakresie, choć jej cel i zakres potencjalnych wyłączeń będzie się różnił, jeżeli dodatkowe ograniczenia zostaną uznane za konieczne i proporcjonalne.

3.2.1 Usługi pośrednictwa związane z towarami wymienionymi w załączniku II

Jeżeli chodzi o sprzęt lub towary wymienione w załączniku II, obecnie obowiązujące przepisy (art. 3 i 4) obejmują kwestie związane ze świadczeniem pomocy technicznej, a definicje przywozu i wywozu gwarantują, że wwożenie i wywożenie sprzętu lub towarów przewożonych tranzytem jest objęte odpowiednimi zakazami. Świadczenie usług pośrednictwa w odniesieniu do tego rodzaju sprzętu lub towarów nie jest zakazane. Na podstawie definicji usług pośrednictwa przedstawionej w rozporządzeniu (WE) nr 428/2009, w którym ustanawia się unijny system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania, możliwe jest wprowadzenie zakazu świadczenia usług pośrednictwa w odniesieniu do sprzętu lub towarów, które nie znajdują się na terytorium UE. Pozwoliłoby to nadać dodatkowy, użyteczny wymiar obecnemu zakazowi, który obejmuje wyłącznie sprzęt lub towary znajdujące się na terytorium UE. Ponieważ jedyne zastosowanie sprzętu lub towarów wymienionych w załączniku II jest zakazane, wprowadzenie zakazu świadczenia usług pośrednictwa stanowi konieczny i proporcjonalny środek służący ochronie moralności publicznej.

3.2.2 Usługi pośrednictwa związane z towarami wymienionymi w załączniku III lub w załączniku IIIa oraz tranzyt takich towarów

Wywóz sprzętu lub towarów wymienionych w załączniku III lub w załączniku IIIa podlega kontroli. Tego rodzaju sprzęt lub towary, podobnie jak produkty podwójnego zastosowania podlegające przepisom rozporządzenia (WE) nr 428/2009, mają zastosowania zarówno zgodne, jak i niezgodne z prawem. Na mocy wspomnianego rozporządzenia ani świadczenie usług pośrednictwa, ani towary przewożone tranzytem nie są objęte kompleksowym systemem kontroli. Właściwe organy mogą w konkretnym przypadku poinformować pośrednika, że wskazane produkty są lub mogą być przeznaczone, w całości lub w części, do stosowania do celów związanych z rozwojem, wytwarzaniem, obsługą, eksploatacją, konserwacją, przechowywaniem, wykrywaniem, identyfikacją lub rozprzestrzenianiem broni chemicznej, biologicznej lub jądrowej lub innych urządzeń do wybuchu jądrowego lub z rozwojem, wytwarzaniem, konserwacją lub przechowywaniem pocisków zdolnych do przenoszenia takich broni. Na tej samej podstawie właściwe organy mogą zakazać tranzytu określonych towarów.

O ile zakazy stosowania tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania oraz wykonywania kary śmierci mają swoje źródło w prawie międzynarodowym, o tyle powiązane ograniczenia w handlu nie są regulowane żadnymi normami międzynarodowymi. Kwestia ta odróżnia rozporządzenie (WE) nr 1236/2005 od rozporządzenia (WE) nr 428/2009, które wprowadza w życie szereg międzynarodowych systemów kontroli wywozu. Ponieważ rozporządzenie z 2009 r. dotyczy bezpieczeństwa międzynarodowego, procedury gromadzenia przez państwa członkowskie i państwa trzecie informacji wywiadowczych na temat broni chemicznej, biologicznej i jądrowej oraz środków jej przenoszenia są dobrze rozwinięte. Jeżeli chodzi o sprzęt lub towary, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, prawdopodobieństwo gromadzenia tego rodzaju informacji wywiadowczych jest jednak niskie, a właściwe organy zapewne nie dysponują danymi niezbędnymi do udzielenia eksporterowi informacji na temat zamierzonego końcowego zastosowania.

W przypadku gdy zostaną zastosowane ograniczenia w handlu, należy zapewnić ich proporcjonalność. Uznaje się, że wymóg ten utrudnia przeprowadzanie kompleksowych kontroli tranzytu i świadczenie usług pośrednictwa w związku ze sprzętem lub towarami wymienionymi w załączniku III lub w załączniku IIIa, ponieważ taki sprzęt i towary mają zastosowania zgodne z prawem, ale mogą być również używane odpowiednio do zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania lub do wykonywania kary śmierci. Z uwagi na fakt, że takie działania są sprzeczne z moralnością publiczną, pośrednicy mający swoją siedzibę w UE nie powinni czerpać korzyści z promowania lub wspierania w inny sposób obrotu tymi towarami. Dlatego też należy ustanowić zakaz świadczenia tego rodzaju usług pośrednictwa przez każdego pośrednika, który ma świadomość, iż sprzęt lub towary objęte kontrolą, które mają zostać dostarczone do państwa trzeciego, ale które nie znajdują się na terytorium UE, są lub mogą być przeznaczone do użycia w takim celu. Zakaz taki miałby zastosowanie również wówczas, gdyby właściwe organy wyjątkowo dysponowały wystarczającą ilością danych, aby udzielić pośrednikowi informacji na temat zamierzonego końcowego zastosowania.

Towary przewożone tranzytem, które opuszczają obszar celny UE i są wywożone do państwa trzeciego, traktuje się jak towary wysłane z innego państwa trzeciego. Zakaz wywozu takich towarów do państwa trzeciego przez przedsiębiorcę zdającego sobie sprawę, że towary te są lub mogą być przeznaczone do wykonywania kary śmierci, zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, miałby z reguły

zastosowanie do przedsiębiorcy, który nie posiada siedziby w UE, i w związku z tym musiałby zostać wygzekwowany w państwie trzecim. Ponieważ przedsiębiorcy transportujący towary przewożone tranzytem na obszarze celnym UE z reguły nie będą dysponowali informacjami na temat użytkownika końcowego tych towarów, uznaje się, że nałożenie zakazu na takich przedsiębiorców nie jest proporcjonalne. Podobnie nałożenie zakazu w oparciu o wiedzę przedsiębiorcy na temat zamierzonego zastosowania przewożonych tranzytem towarów wymienionych w załączniku III lub w załączniku IIIa nie byłoby odpowiednie.

3.2.3 Pomoc techniczna związana z towarami wymienionymi w załączniku III lub w załączniku IIIa

Jeżeli chodzi o pomoc techniczną związaną z towarami wymienionymi w załączniku III lub w załączniku IIIa, świadczenie tego rodzaju pomocy na rzecz państw trzecich nie jest obecnie objęte żadną kontrolą. Rozporządzenie (WE) nr 428/2009 nie zawiera żadnego przepisu wyraźnie odnoszącego się do pomocy technicznej, choć w definicji wywozu wspomina się o przekazywaniu technologii i elementów oprogramowania (figurujących w wykazie). Mimo że zakres znaczeniowy terminu „pomoc techniczna” może być nieznacznie szerszy niż zakres pojęcia „przekazywanie technologii”, takie przekazywanie podlega kompleksowej kontroli. Rozporządzenie (WE) nr 428/2009, które dotyczy kwestii związanych z bezpieczeństwem międzynarodowym, wprowadza w życie szereg międzynarodowych systemów kontroli wywozu. Celem rozporządzenia jest zapobieganie rozprzestrzenianiu broni chemicznej, biologicznej i jądrowej oraz środków jej przenoszenia. Dlatego też kontroluje się przekazywanie technologii i oprogramowania, aby uniemożliwić danemu państwu uzyskanie zdolności do samodzielnej produkcji towarów, które są kontrolowane przez UE i które nie zostałyby wwieszone do tego państwa z UE.

Celem rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 jest zapobieganie dostarczaniu towarów określonym użytkownikom końcowym, którzy wykorzystaliby dany sprzęt lub dane towary pochodzące z UE do zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania lub do wykonywania kary śmierci, nie zaś zapobieganie uzyskaniu technologii związanej z takim sprzętem lub takimi towarami przez państwo trzecie. Przeprowadzanie kompleksowych kontroli dotyczących świadczenia pomocy technicznej w związku ze sprzętem lub towarami wymienionymi w wykazie nie jest uznawane za proporcjonalne. Z uwagi na fakt, że wykonywanie kary śmierci oraz stosowanie tortur i innych form okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania narusza moralność publiczną, dostawcy pomocy technicznej mający swoją siedzibę w UE nie powinni czerpać korzyści z promowania lub wspierania w inny sposób obrotu tymi towarami. Dlatego też należy ustanowić zakaz świadczenia pomocy technicznej przez każdy pomiot, który ma świadomość, iż sprzęt lub towary objęte kontrolą, których dotyczy pomoc świadczona na rzecz państwa trzeciego, są lub mogą być przeznaczone do użycia w takim celu. Zakaz taki miałby zastosowanie również wówczas, gdyby właściwe organy wyjątkowo dysponowały wystarczającą ilością danych, aby udzielić dostawcy pomocy technicznej informacji na temat zamierzonego końcowego zastosowania towarów, których taka pomoc dotyczy.

3.3 Definicja tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania

Definicja tortur wykorzystana na potrzeby rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 została zaczerpnięta z Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z 1984 r. Mimo że definicja została sporządzona w oparciu o ten instrument międzynarodowy, konwencja ONZ nie zawiera

definicji „innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania”. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wskazuje, że definicja zawarta w rozporządzeniu (WE) nr 1236/2005 wymaga rewizji. Zgodnie z treścią art. 52 ust. 3 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w zakresie, w jakim Karta zawiera prawa, które odpowiadają prawom zagwarantowanym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, ich znaczenie i zakres są takie same jak praw przyznanych przez tę konwencję.

Definicja zawarta w rozporządzeniu (WE) nr 1236/2005 obejmuje obecnie działania, którymi zadaje się „znaczny ból lub cierpienie”, podczas gdy w definicji tortur jest mowa o „ostрым bólu lub cierpieniu”. Te dwa rodzaje działań należy rozróżnić nie w oparciu o różne poziomy bólu lub cierpienia, ale ze względu na obecność lub brak zamiaru zadania bólu lub cierpienia oraz fakt wykorzystania bólu lub cierpienia do celów wskazanych w definicji tortur. W wyroku z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie Khaled El-Masri przeciwko byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii (skarga nr 39630/09) Europejski Trybunał Praw Człowieka orzekł, że zgodnie z art. 3 europejskiej konwencji praw człowieka i z wcześniejszym orzecznictwem:

„196. Aby złe traktowanie mogło zostać objęte zakresem art. 3, musi osiągnąć minimalny poziom dotkliwości. Ocena tego minimalnego poziomu zależy od wszystkich okoliczności danej sprawy, takich jak czas trwania takiego traktowania, jego skutki fizyczne lub psychiczne oraz, w niektórych przypadkach, płeć, wiek i stan zdrowia ofiary (...). Do innych czynników należą cel, w jakim dana osoba została poddana takiemu traktowaniu, oraz intencje lub motywacja sprawcy tego traktowania (...).

197. Aby ustalić, czy daną formę niewłaściwego traktowania należy uznać za tortury, Trybunał musi uwzględnić rozróżnienie pomiędzy tym pojęciem a pojęciem niehumanitarnego lub poniżającego traktowania dokonane w art. 3. Wydaje się, że w konwencji dokonano takiego rozróżnienia, aby szczególny stygmat związany z terminem „tortury” odnosił się wyłącznie do przypadków świadomego poddawania innej osoby niehumanitarnemu traktowaniu powodującemu bardzo poważne i ostre cierpienie (...). Poza dotkliwością traktowania z pojęciem tortur wiąże się również element celowości, gdyż zgodnie z definicją przedstawioną w Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, która weszła w życie w dniu 26 czerwca 1987 r., tortury są rozumiane jako umyślne zadawanie ostrego bólu lub cierpienia między innymi w celu uzyskania informacji, wymierzenia kary lub zastraszenia (art. 1 Konwencji Narodów Zjednoczonych) (...)”.

Wyłączenie z zakresu obydwu definicji bólu lub cierpienia spowodowanego wyłącznie nałożeniem zgodnych z prawem kar wymaga wyjaśnienia. Chociaż kara pozbawienia wolności jest z zasady karą zgodną z prawem, Europejski Trybunał Praw Człowieka jest zdania, że obowiązek zagwarantowania, by warunki odbywania kary nie naruszały godności ludzkiej, by sposób i metoda egzekwowania tego środka nie narażała osoby zatrzymanej na stres lub cierpienie o natężeniu przekraczającym poziom cierpienia nieodzownie związany z karą pozbawienia wolności oraz by, biorąc pod uwagę praktyczne okoliczności uwięzienia, stan zdrowia osadzonego został należycie zabezpieczony, spoczywa na państwie, w którym wymierzono taką karę. Z orzecznictwa wynika, że łączne skutki warunków pozbawienia wolności mogą oznaczać naruszenie art. 3 europejskiej konwencji praw człowieka, w szczególności w przypadku przeludnienia cel lub utrzymujących się niezadowolających warunków sanitarnych. Przykłady tego rodzaju naruszeń zostały przedstawione w następujących wyrokach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka:

wyroku z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie V. Kalashnikov przeciwko Rosji (skarga nr 47095/99),

wyroku z dnia 4 lutego 2003 r. w sprawie F. Van der Ven przeciwko Niderlandom (skarga nr 50901/99),

wyroku z dnia 11 marca 2004 r. w sprawie P. Iorgov przeciwko Bułgarii (skarga nr 40653/98),

wyroku z dnia 8 lipca 2004 r. w sprawie I. Ilaşcu i in. przeciwko Mołdawii i Rosji (skarga nr 48787/99),

wyroku z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie A. Işyar przeciwko Bułgarii (skarga nr 391/03),

wyroku z dnia 2 lipca 2009 r. w sprawie M. Kochetkov przeciwko Estonii (skarga nr 41653/05),

wyroku z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie I. Sulejmanovic przeciwko Włochom (skarga nr 22635/03),

wyroku z dnia 10 stycznia 2012 r. w sprawie S. Ananyev i in. przeciwko Rosji (skargi nr 42525/07 i 60800/08),

wyroku z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie T. Idalov przeciwko Rosji (skarga nr 5826/03).

3.4 Uprawnienia wykonawcze lub przekazane

W rozporządzeniu (WE) nr 1236/2005 powierza się Komisji Europejskiej uprawnienia do zmiany załączników. Z wyjątkiem działań związanych z załącznikiem I Komisję wspiera komitet złożony z przedstawicieli państw członkowskich. Zastosowanie ma procedura sprawdzająca opisana w rozporządzeniu (UE) nr 182/2011 (na mocy art. 13 ust. 1 lit. c) rozporządzenia).

Komisja przedstawiła wnioski w sprawie przyznania uprawnień przekazanych i wykonawczych w obszarze wspólnej polityki handlowej (COM(2011) 82 i COM(2011) 349). W czerwcu 2013 r. Parlament Europejski i Rada osiągnęły porozumienie w sprawie dalszego trybu procedowania nad tymi wnioskami Komisji; oczekuje się, że Parlament i Rada przyjmą pod koniec 2013 r. rozporządzenie dotyczące między innymi zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 1236/2005 w celu uwzględnienia przekazanych uprawnień.

Nie rozstrzygnięto jednak kwestii tego, czy zmiany niektórych załączników do rozporządzenia Rady (WE) nr 1236/2005 wymagają zastosowania trybu pilnego. Komisja uważa, że zastosowanie takiego trybu byłoby odpowiednie w przypadku zmian w wykazach towarów zakazanych i kontrolowanych, zwłaszcza jeżeli nowy sprzęt lub nowe towary wchodzi na rynek i zachodzi konieczność natychmiastowego zastosowania odpowiedniego środka w celu zapobieżenia nagromadzenia się zapasów w dwumiesięcznym okresie (zakładając, że nie zostanie on przedłużony), który przysługuje Parlamentowi Europejskiemu i Radzie na wyrażenie ewentualnego sprzeciwu wobec zastosowania środka.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005² zostało zatwierdzone w 2005 r. i weszło w życie w dniu 30 lipca 2006 r. W odpowiedzi na wezwania Parlamentu Europejskiego z 2010 r. oraz informacje wskazujące, że produkty lecznicze wywożone z Unii były używane do wykonywania kary śmierci w państwie trzecim, wykazy towarów zakazanych i kontrolowanych przedstawione w załączniku II i III do tego rozporządzenia zostały zmienione rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1352/2011³. Komisja, przy wsparciu grupy ekspertów, dokonała przeglądu w zakresie konieczności wprowadzenia dalszych zmian do rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 i jego załączników.
- (2) Karta praw podstawowych Unii Europejskiej stała się prawnie wiążąca wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego w dniu 1 grudnia 2009 r.⁴. Definicja tortur zawarta w rozporządzeniu (WE) nr 1236/2005 została zaczerpnięta z Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z 1984 r. i zachowuje ważność. Definicja „innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania”, która nie jest zawarta w konwencji, powinna zostać zmieniona w celu dostosowania jej do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Należy również wyjaśnić znaczenie terminu „zgodne z prawem kary” zawartego w definicji „tortur” oraz „innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania”, biorąc pod uwagę wspomniane orzecznictwo oraz unijną politykę dotyczącą kary śmierci.

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005 z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, Dz.U. L 200 z 30.7.2005, s. 1.

³ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1352/2011 z dnia 20 grudnia 2011 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1236/2005 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, Dz.U. L 338 z 21.12.2011, s. 31.

⁴ Dz.U. C 303 z 14.12.2007, s. 1.

- (3) W art. 5, 6 i 7 rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 ustanawia się system zezwoleń na wywóz służący przeciwdziałaniu korzystaniu z określonych towarów do wykonywania kary śmierci, zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.
- (4) Należy zapewnić proporcjonalność tych środków. Nie powinny one zatem uniemożliwiać wywozu produktów leczniczych wykorzystywanych do celów leczniczych zgodnych z prawem.
- (5) Z uwagi na odmienne cechy kary śmierci oraz tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania należy ustanowić specjalny system zezwoleń na wywóz, aby zapobiec wykorzystywaniu określonych towarów do wykonywania kary śmierci. System taki powinien uwzględniać fakt, że szereg państw zniósł karę śmierci w odniesieniu do wszystkich rodzajów przestępstw i podjęło międzynarodowe zobowiązanie w tym zakresie. Z uwagi na ryzyko powrotnego wywozu tych towarów do państw, które nie podjęły takiego zobowiązania, należy wprowadzić pewne warunki i wymagania w zakresie udzielania zezwoleń na wywóz do państw, które zniósł karę śmierci. Dlatego też należy udzielić generalnego zezwolenia na wywóz do tych państw, które zniósł karę śmierci w odniesieniu do wszystkich rodzajów przestępstw i które potwierdziły ten fakt, podejmując międzynarodowe zobowiązanie w tym zakresie.
- (6) Jeżeli dane państwo nie zniósł kary śmierci w taki sposób, przy rozpatrywaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na wywóz właściwe organy powinny sprawdzić, czy istnieje ryzyko, że użytkownik końcowy w państwie przeznaczenia może wykorzystać wywożone towary do wykonania takiej kary. Należy wprowadzić odpowiednie warunki i wymagania w zakresie kontroli sprzedaży i transferu towarów przez użytkownika końcowego na rzecz osób trzecich. W przypadku licznych przesyłek między tym samym eksporterem i użytkownikiem końcowym właściwym organom należy umożliwić przeprowadzanie okresowego przeglądu statusu użytkownika końcowego, np. raz na sześć miesięcy, zamiast przy każdorazowym udzieleniu zezwolenia, bez uszczerbku dla przysługującego tym organom prawa do unieważnienia, zawieszenia, zmiany lub cofnięcia zezwolenia na wywóz w uzasadnionych przypadkach zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1236/2005.
- (7) Aby ograniczyć obciążenie administracyjne dla eksporterów, właściwe organy powinny mieć możliwość udzielenia eksporterowi globalnego zezwolenia obejmującego wszystkie przesyłki produktów leczniczych wysyłane przez tego eksportera określonej odbiorcy końcowemu w ustalonym okresie, w którym to zezwoleniu w stosownych przypadkach wskazana jest ilość towarów odpowiadająca standardowemu użytkownikowi danych towarów przez użytkownika końcowego. Zgodnie z art. 9 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 okres ważności takiego zezwolenia wynosiłby do dwunastu miesięcy i mógłby zostać przedłużony do dwunastu miesięcy.
- (8) Udzielenie globalnego zezwolenia byłoby również właściwe w przypadku producenta, który musi wywieźć produkty lecznicze objęte kontrolą na mocy rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 do dystrybutora w państwie, które nie zniósł kary śmierci, pod warunkiem że eksporter i dystrybutor zawarli prawnie wiążące porozumienie, na mocy którego dystrybutor jest zobowiązany do stosowania odpowiedniego zestawu środków służących zagwarantowaniu, że produkty lecznicze nie będą wykorzystywane do wykonywania kary śmierci.

- (9) Produkty lecznicze objęte przepisami rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 mogą podlegać kontrolom przeprowadzanym zgodnie z postanowieniami międzynarodowych konwencji dotyczących środków odurzających i substancji psychotropowych, takich jak Konwencja o substancjach psychotropowych z 1971 r. Ponieważ tego rodzaju kontrole nie są przeprowadzane w celu zapobieżenia wykorzystywaniu danych produktów leczniczych do wykonywania kary śmierci, ale w celu przeciwdziałania nielegalnemu obrotowi środkami odurzającymi, jako uzupełnienie kontroli międzynarodowych należy stosować kontrole wywozu przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1236/2005. Należy jednak zachęcać państwa członkowskie do korzystania z jednolitej procedury w celu zastosowania obu systemów kontroli.
- (10) Aby ograniczyć obciążenie administracyjne dla eksporterów, właściwe organy powinny mieć możliwość udzielenia eksporterowi globalnego zezwolenia na wywóz towarów objętych kontrolą w celu zapobieżenia wykorzystywaniu odnośnych towarów do zadawania tortur lub do innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.
- (11) Kontrole wywozu przeprowadzane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1236/2005 nie powinny być stosowane w odniesieniu do towarów objętych kontrolą zgodnie ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB⁵, rozporządzeniem Rady (WE) nr 428/2009⁶ oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 258/2012⁷.
- (12) Pośrednikom prowadzącym działalność w Unii należy zakazać świadczenia usług pośrednictwa w odniesieniu do towarów, których wywóz i przywóz jest zakazany z uwagi na fakt, że jedynym praktycznym zastosowaniem tych towarów jest ich użycie do wykonywania kary śmierci, zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Wprowadzenie zakazu świadczenia tego rodzaju usług służy ochronie moralności publicznej.
- (13) W przypadku zastosowania kontroli wywozu należy zakazać świadczenia usług pośrednictwa i udzielania pomocy technicznej w odniesieniu do każdego z towarów wymienionych w wykazie, jeżeli pośrednik lub dostawca pomocy technicznej ma świadomość, że dane towary są lub mogą być przeznaczone do wykonywania kary śmierci, jeżeli kontrole są przeprowadzane w celu zapobieżenia wykonywaniu takiej kary, lub do zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, jeżeli kontrole są przeprowadzane w celu zapobieżenia takiemu zastosowaniu tych towarów. Przedsiębiorca ma podstawy, aby podejrzewać, że dane towary są lub mogą być przeznaczone do takiego niezgodnego z prawem zastosowania między innymi w przypadku, gdy właściwy organ poinformuje go, że takie towary są lub mogą być przeznaczone do takiego niezgodnego z prawem zastosowania.

⁵ Wspólne stanowisko Rady 2008/944/WPZiB z dnia 8 grudnia 2008 r. określające wspólne zasady kontroli wywozu technologii wojskowych i sprzętu wojskowego, Dz.U. L 335 z 13.12.2008, s. 99.

⁶ Rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania, Dz.U. L 134 z 29.5.2009, s. 1.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 258/2012 z dnia 14 marca 2012 r. wdrażające art. 10 Protokołu Narodów Zjednoczonych przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniające Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej (protokół NZ w sprawie broni palnej), oraz ustanawiające zezwolenia na wywóz i środki dotyczące przywozu i tranzytu dla broni palnej, jej części i komponentów oraz amunicji, Dz.U. L 94 z 30.3.2012, s. 1.

- (14) Aby zapewnić przedsiębiorcom i organom ścigania wystarczający czas na wprowadzenie zmian w ich procedurach operacyjnych, które są niezbędne do zastosowania się do tych zakazów i ich egzekwowania, należy wyznaczyć krótki okres przejściowy.
- (15) Należy zobowiązać organy celne do udostępniania określonych informacji innym organom celnym, a w przypadku wykrycia wywozu lub przywozu zakazanych towarów lub wywozu towarów, w odniesieniu do których nie udzielono wymaganego zezwolenia – do informowania odpowiednich organów o tym fakcie w celu nałożenia sankcji na przedsiębiorcę, który dopuścił się naruszenia.
- (16) Należy wyjaśnić, że w zakresie, w jakim dotyczy to danych osobowych, przetwarzanie i wymiana informacji powinny odbywać się z poszanowaniem obowiązujących zasad w zakresie przetwarzania i wymiany danych osobowych zgodnie z zasadami ustanowionymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁸ oraz rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady⁹.
- (17) Aby przyjąć przepisy niezbędne do stosowania rozporządzenia (WE) nr 1236/2005, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do zmiany załączników I, II, III, IIIa, IIIb, IV i V do tego rozporządzenia. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (18) Należy wprowadzić przepis przewidujący natychmiastowe zastosowanie aktu Komisji w sytuacji, gdy w przypadku zmiany załączników II, III lub IIIa do rozporządzenia (WE) nr 1236/2005 wystąpi szczególnie pilna potrzeba dokonania takiej zmiany.
- (19) Komisja nie zamawia sprzętu do celów egzekwowania prawa, ponieważ nie ponosi odpowiedzialności za utrzymanie porządku publicznego, prowadzenie postępowań w sprawach karnych ani za wykonywanie wyroków sądowych w sprawach karnych. Dlatego też należy ustanowić procedurę służącą zapewnieniu przekazywania Komisji informacji na temat sprzętu i produktów do egzekwowania prawa niezawartych w wykazie i wprowadzanych do obrotu w Unii w celu zagwarantowania, że wykazy towarów zakazanych i kontrolowanych są aktualizowane z uwzględnieniem najnowszych zmian w tym zakresie. Komisja powinna poinformować właściwe organy państw członkowskich o każdym należycie uzasadnionym wniosku o dodanie towarów do wykazu w załączniku II, załączniku III lub załączniku IIIa, który otrzymała od państwa członkowskiego, zanim podejmie decyzję o zmianie danego załącznika,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu Rady (WE) nr 1236/2005 wprowadza się następujące zmiany:

⁸ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁹ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

- 1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 1

Przedmiot

W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się przepisy unijne dotyczące handlu z państwami trzecimi towarami, które mogą być stosowane do wykonywania kary śmierci lub do zadawania tortur lub do innego okrutnego, poniżającego lub niehumanitarnego traktowania albo karania, jak również dotyczące świadczenia usług pośrednictwa i dostarczania pomocy technicznej w związku z takimi towarami.”;

- 2) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

- a) lit. a) i b) otrzymują brzmienie:

„a) »tortury« oznaczają każde działanie, którym jakiegokolwiek osobie umyślnie zadaje się ostry ból lub cierpienie fizyczne bądź psychiczne, w celu uzyskania od tej osoby lub od osoby trzeciej informacji lub przyznania się, w celu ukarania tej osoby za czyn popełniony przez nią lub osobę trzecią albo za czyn, o popełnienie którego ta osoba lub osoba trzecia jest podejrzana, a także w celu zastraszenia lub wywarcia nacisku na tę osobę lub osobę trzecią, albo w jakimkolwiek innym celu wynikającym z wszelkiej formy dyskryminacji, gdy taki ból lub cierpienie powodowane są przez funkcjonariusza publicznego lub inną osobę występującą w charakterze urzędowym lub z ich polecenia, albo za ich wyraźną lub dorozumianą zgodą. Pojęcie to nie obejmuje jednak bólu lub cierpienia wynikającego wyłącznie ze zgodnych z prawem kar, związanego z tymi karami lub wywołanego przez nie przypadkowo, obejmuje natomiast ból lub cierpienie spowodowane łącznymi skutkami niekorzystnych warunków, w jakich odbywana jest kara pozbawienia wolności, takich jak przeludnienie cel, brak higieny lub brak dostępu do opieki i pomocy medycznej, odmowa kontaktów ze światem zewnętrznym lub niewłaściwe warunki przetrzymywania, niezależnie od jakiegokolwiek szczególnego lub celowego zamiaru zadania bólu lub cierpienia przez osoby odpowiedzialne za zarządzanie zakładem karnym lub innym miejscem zatrzymania, nawet jeżeli dana osoba fizyczna została pozbawiona wolności zgodnie z prawem. Kary śmierci w żadnym wypadku nie uznaje się za karę zgodną z prawem;

b) »inne okrutne, niehumanitarne lub poniżające traktowanie albo karanie« oznacza każde działanie funkcjonariusza publicznego lub innej osoby występującej w charakterze urzędowym lub podjęte z ich polecenia, albo za ich wyraźną lub dorozumianą zgodą, poprzez które jakiegokolwiek osobie zadawany jest ostry ból lub cierpienie fizyczne bądź psychiczne. Pojęcie to nie obejmuje jednak bólu lub cierpienia wynikającego wyłącznie ze zgodnych z prawem kar, związanego z tymi karami lub wywołanego przez nie przypadkowo, obejmuje natomiast ból lub cierpienie spowodowane łącznymi skutkami niekorzystnych warunków, w jakich odbywana jest kara pozbawienia wolności, takich jak przeludnienie cel, brak higieny lub brak dostępu do opieki i pomocy medycznej, odmowa kontaktów ze światem zewnętrznym lub niewłaściwe warunki przetrzymywania, niezależnie od jakiegokolwiek szczególnego lub celowego zamiaru zadania bólu lub cierpienia przez osoby odpowiedzialne za zarządzanie zakładem karnym lub innym miejscem zatrzymania, nawet jeżeli dana osoba fizyczna została pozbawiona wolności zgodnie z prawem. Kary śmierci w żadnym wypadku nie uznaje się za karę zgodną z prawem;”;

- b) lit. h) otrzymuje brzmienie:

„h) »właściwy organ« oznacza organ państwa członkowskiego, określony w załączniku I, który zgodnie z art. 8 jest uprawniony do podejmowania decyzji w sprawie wniosków o udzielenie zezwolenia;”;

c) po lit. i) dodaje się litery w brzmieniu:

„j) »obszar celny Unii« oznacza terytorium w rozumieniu art. 3 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92*;

k) »usługi pośrednictwa« oznaczają:

- a) negocjowanie lub zawieranie transakcji zakupu, sprzedaży lub dostawy odpowiednich towarów z państwa trzeciego do jakiegokolwiek innego państwa trzeciego; lub
- b) sprzedaż lub zakup odpowiednich towarów znajdujących się w państwach trzecich w celu dokonania ich transferu do innego państwa trzeciego.

Do celów niniejszego rozporządzenia samo świadczenie usług pomocniczych jest wyłączone z niniejszej definicji. Usługami pomocniczymi są: transport, usługi finansowe, ubezpieczenie lub reasekuracja oraz ogólna reklama lub promocja;

l) »pośrednik« oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną bądź spółkę cywilną mającą miejsce pobytu lub siedzibę w państwie członkowskim Unii świadczącą usługi określone w lit. k) z terytorium Unii na terytorium państwa trzeciego;

m) »dostawca pomocy technicznej« oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną bądź spółkę cywilną mającą miejsce pobytu lub siedzibę w państwie członkowskim Unii świadczącą pomoc techniczną określoną w lit. f) z terytorium Unii na terytorium państwa trzeciego;

n) »eksporter« oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną lub spółkę cywilną, w imieniu której składane jest zgłoszenie wywozowe, to znaczy osobę, która, w czasie gdy zgłoszenie jest przyjmowane, pozostaje w stosunku umownym z odbiorcą w państwie trzecim i jest uprawniona do decydowania o wysłaniu towarów poza obszar celny Unii. Jeżeli nie została zawarta żadna umowa eksportowa lub strona umowy nie działa we własnym imieniu, »eksporter« oznacza osobę posiadającą wymagane uprawnienia do decydowania o wysłaniu produktu poza obszar celny Unii. W przypadku gdy przywilej prawa dysponowania towarami należy do osoby posiadającej siedzibę poza Unią, na podstawie umowy, na której opiera się wywóz, za eksportera uważa się umawiającą się stronę mającą siedzibę w Unii;

o) »generalne unijne zezwolenie na wywóz« oznacza zezwolenie na wywóz w odniesieniu do wywozu do niektórych krajów przeznaczenia, dostępne dla wszystkich eksporterów spełniających warunki i wymogi dotyczące jego stosowania wymienione w załączniku IIIB;

p) »indywidualne zezwolenie na wywóz« oznacza zezwolenie udzielone jednemu konkretnemu eksporterowi w odniesieniu do jednego użytkownika końcowego lub odbiorcy w państwie trzecim, obejmujące jeden lub więcej towarów;

q) »globalne zezwolenie na wywóz« oznacza zezwolenie udzielone jednemu określone mu eksporterowi w odniesieniu do typu towarów, które mogą być wywożone do jednego lub większej liczby określonych użytkowników końcowych lub, jeżeli eksporter jest producentem towarów wymienionych w załączniku IIIA, do dystrybutora;

r) »dystrybutor« oznacza przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie handlu hurtowego produktami leczniczymi lub substancjami czynnymi, obejmującą zamawianie produktów leczniczych lub substancji czynnych od producentów, przechowywanie, dostarczanie lub wywożenie takich produktów; działalność w zakresie handlu hurtowego nie obejmuje zamawiania wspomnianych produktów przez szpitale, apteki lub lekarzy medycyny wyłącznie do celów dostarczania produktów leczniczych ludności.

* Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny, Dz.U. L 301 z 19.10.1992, s. 1.”;

- 3) po art. 4 dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 4a

Zakaz świadczenia usług pośrednictwa

Pośrednik nie może świadczyć usług pośrednictwa na rzecz jakichkolwiek osób, podmiotów lub organów w państwie trzecim w odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku II, niezależnie od pochodzenia takich towarów.”;

- 4) art. 5 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wywóz towarów wymienionych w załączniku III wymaga uzyskania zezwolenia, niezależnie od pochodzenia takich towarów. Zezwolenie nie jest jednak wymagane dla towarów, które są jedynie przewożone przez obszar celny Unii, tj. takich, którym nie nadano innego przeznaczenia celnego niż procedura tranzytu zewnętrznego w rozumieniu art. 91 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92, łącznie ze składowaniem towarów nieunijnych w wolnym obszarze celnym o kontroli typu I lub w składzie wolnocłowym.

Załącznik III obejmuje następujące towary, które mogą być wykorzystywane do zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania:

- a) towary wykorzystywane głównie do celów egzekwowania prawa; oraz
- b) towary, które z uwagi na sposób ich zaprojektowania i właściwości techniczne wiążą się ze szczególnym ryzykiem wykorzystywania do zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.

Załącznik III nie obejmuje:

- a) broni palnej podlegającej kontroli na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 258/2012;
- b) produktów podwójnego zastosowania podlegających kontroli na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 428/2009; oraz
- c) towarów podlegających kontroli zgodnie ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB.”;

- 5) art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Właściwe organy podejmują decyzje w sprawie wniosków o udzielenie zezwolenia na wywóz towarów wymienionych w załączniku IIIa po oddzielnym rozważeniu każdego przypadku, biorąc pod uwagę wszystkie istotne kwestie, w tym w szczególności to, czy w ciągu ostatnich trzech lat inne państwo członkowskie

odrzućło wniosek dotyczący wywozu zasadniczo identycznych towarów, oraz kwestie związane z zamierzonym końcowym zastosowaniem i ryzykiem przekierowania.”;

- 6) po art. 7 dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 7a

Zakaz świadczenia określonych usług

1. Pośrednik nie może świadczyć usług pośrednictwa na rzecz jakichkolwiek osób, podmiotów lub organów w państwie trzecim w odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku III, niezależnie od pochodzenia takich towarów, jeżeli dysponuje wiedzą lub ma podstawy, aby przypuszczać, że jakakolwiek część przesyłki takich towarów jest lub może być przeznaczona do wykorzystania w celu zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania w państwie, które nie należy do obszaru celnego Unii.
 2. Dostawca pomocy technicznej nie może świadczyć pomocy technicznej na rzecz jakichkolwiek osób, podmiotów lub organów w państwie trzecim w odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku III, niezależnie od pochodzenia takich towarów, jeżeli dysponuje wiedzą lub ma podstawy, aby przypuszczać, że takie towary, częściowo lub w całości, są lub mogą być przeznaczone do wykorzystania w celu zadawania tortur lub w celu innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania w państwie, które nie należy do obszaru celnego Unii.”;
- 7) po art. 7a dodaje się rozdział w brzmieniu:

„ROZDZIAŁ IIIa

Towary, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci

Artykuł 7b

Wymóg uzyskania zezwolenia na wywóz

1. Wywóz towarów wymienionych w załączniku IIIa wymaga uzyskania zezwolenia, niezależnie od pochodzenia takich towarów. Zezwolenie nie jest jednak wymagane dla towarów, które są jedynie przewożone przez obszar celny Unii, tj. takich, którym nie nadano innego przeznaczenia celnego niż procedura tranzytu zewnętrznego w rozumieniu art. 91 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92, łącznie ze składowaniem towarów nieunijnych w wolnym obszarze celnym o kontroli typu I lub w składzie wolnocłowym.
- Załącznik IIIa obejmuje towary, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci i które zostały zatwierdzone lub są faktycznie wykorzystywane do wykonywania kary śmierci w jednym lub większej liczbie państw trzecich, które nie wniosły kary śmierci. Załącznik ten nie obejmuje:
- a) broni palnej podlegającej kontroli na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 258/2012;
 - b) produktów podwójnego zastosowania podlegających kontroli na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 428/2009; oraz

- c) towarów podlegających kontroli zgodnie ze wspólnym stanowiskiem Rady 2008/944/WPZiB.
2. Jeżeli wywóz produktów leczniczych wymaga uzyskania zezwolenia na wywóz zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, przy czym wywóz ten podlega również wymogom w zakresie udzielania zezwoleń przewidzianych w międzynarodowej konwencji w sprawie kontrolowania środków odurzających i substancji psychotropowych, takiej jak Konwencja o substancjach psychotropowych z 1971 r., państwa członkowskie mogą stosować jednolitą procedurę w celu wywiązania się ze zobowiązań spoczywających na nich na mocy niniejszego rozporządzenia i odpowiedniej konwencji.

Artykuł 7c

Kryteria udzielania zezwoleń na wywóz

1. Właściwe organy podejmują decyzje w sprawie wniosków o udzielenie zezwolenia na wywóz towarów wymienionych w załączniku IIIa po oddzielnym rozważeniu każdego przypadku, biorąc pod uwagę wszystkie istotne kwestie, w tym w szczególności to, czy w ciągu ostatnich trzech lat inne państwo członkowskie odrzuciło wniosek dotyczący wywozu zasadniczo identycznych towarów, oraz kwestie związane z zamierzonym końcowym zastosowaniem i ryzykiem przekierowania.
2. Właściwy organ nie może udzielić zezwolenia w przypadku wystąpienia uzasadnionych podstaw, by przypuszczać, że towary wymienione w załączniku IIIa mogą być używane do wykonywania kary śmierci w państwie trzecim.
3. Przy sprawdzaniu zamierzonego końcowego zastosowania i ocenie ryzyka przekierowania stosuje się następujące wytyczne:
 - 3.1. Jeżeli producent produktu leczniczego zawierającego którąkolwiek z substancji czynnych wymienionych w załączniku IIIa wystąpi z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na wywóz takiego produktu do dystrybutora w państwie trzecim, właściwy organ przeprowadza ocenę postanowień umowy zawartej między eksporterem a dystrybutorem oraz środków, jakie zamierzają oni podjąć w celu zagwarantowania, że produkty medyczne nie zostaną użyte do wykonywania kary śmierci;
 - 3.2. Jeżeli wywóz towarów wymienionych w załączniku IIIa do użytkownika końcowego w państwie trzecim wymaga uzyskania zezwolenia, właściwy organ przeprowadza ocenę ryzyka przekierowania, biorąc pod uwagę mające zastosowanie postanowienia umowne oraz oświadczenie dotyczące końcowego zastosowania podpisane przez użytkownika końcowego, jeżeli takie oświadczenie zostało przedłożone. W przypadku nieprzedłożenia oświadczenia dotyczącego końcowego zastosowania obowiązek wskazania podmiotu, który będzie użytkownikiem końcowym, oraz zastosowania danych towarów, spoczywa na eksporterze. Jeżeli eksporter nie dostarczy wystarczających informacji do przeprowadzenia oceny ryzyka przekierowania, uznaje się, że właściwy organ ma uzasadnione podstawy, aby przypuszczać, że dane towary mogą zostać użyte do wykonywania kary śmierci.

Artykuł 7d

Zakaz świadczenia określonych usług

1. Pośrednik nie może świadczyć usług pośrednictwa na rzecz jakichkolwiek osób, podmiotów lub organów w państwie trzecim w odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku IIIa, niezależnie od pochodzenia takich towarów, jeżeli dysponuje wiedzą lub ma podstawy, aby przypuszczać, że jakakolwiek część przesyłki takich towarów jest lub może być przeznaczona do wykonywania kary śmierci w państwie, które nie należy do obszaru celnego Unii.
 2. Dostawca pomocy technicznej nie może świadczyć pomocy technicznej na rzecz jakichkolwiek osób, podmiotów lub organów w państwie trzecim w odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku IIIa, niezależnie od pochodzenia takich towarów, jeżeli dysponuje wiedzą lub ma podstawy, aby przypuszczać, że takie towary, częściowo lub w całości, są lub mogą być przeznaczone do wykonywania kary śmierci w państwie, które nie należy do obszaru celnego Unii.”;
- 8) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 8

Rodzaje zezwoleń i organy wydające

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się generalne unijne zezwolenie na wywóz niektórych towarów, określone w załączniku IIIb.

Właściwy organ w państwie członkowskim, w którym eksporter ma swoją siedzibę, może zakazać temu eksporterowi stosowania przedmiotowego zezwolenia, jeżeli istnieją uzasadnione wątpliwości co do zdolności tego eksportera do spełniania warunków takiego zezwolenia lub przestrzegania przepisów w zakresie kontroli wywozu.

Właściwe organy państw członkowskich wymieniają informacje na temat wszystkich eksporterów pozbawionych prawa stosowania generalnego unijnego zezwolenia na wywóz, chyba że ustalą one, że dany eksporter nie będzie usiłował wywieźć towarów wymienionych w załączniku IIIa przez terytorium innego państwa członkowskiego. Do tego celu wykorzystuje się bezpieczny, szyfrowany system wymiany informacji.
2. Zezwolenia na wywóz innego rodzaju niż ten, o którym mowa w ust. 1, i dla którego zezwolenie jest wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia, udziela właściwy organ państwa członkowskiego, w którym eksporter ma swoją siedzibę, zgodnie z wykazem przedstawionym w załączniku I. Zezwolenie takie może mieć formę zezwolenia indywidualnego lub globalnego, jeżeli dotyczy towarów wymienionych w załączniku III lub w załączniku IIIa. W odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku II udziela się zezwolenia indywidualnego.
3. Zezwolenia na przywóz, które jest wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia, udziela właściwy organ państwa członkowskiego, w którym utworzono muzeum, zgodnie z wykazem zamieszczonym w załączniku I. W odniesieniu do towarów wymienionych w załączniku II udziela się zezwolenia indywidualnego.
4. Zezwolenia na dostarczanie pomocy technicznej w związku z towarami wymienionym w załączniku II udziela:
 - a) właściwy organ państwa członkowskiego, w którym dostawca usługi ma swoją siedzibę zgodnie z wykazem zamieszczonym w załączniku I, jeżeli pomoc ma być świadczona na rzecz muzeum w państwie trzecim; lub

- b) właściwy organ państwa członkowskiego, w którym utworzono muzeum zgodnie z wykazem w załączniku I, jeżeli pomoc ma być świadczona na rzecz muzeum znajdującego się na terytorium Unii.
5. Wnioskodawcy dostarczają właściwym organom wszelkich odnośnych informacji wymaganych przy składaniu wniosków o wydanie indywidualnego lub globalnego zezwolenia na wywóz lub indywidualnego zezwolenia na przywóz, tak aby właściwe organy miały pełne informacje, w szczególności na temat użytkownika końcowego, państwa przeznaczenia oraz końcowego zastosowania towarów. W stosownych przypadkach uzyskanie zezwolenia może wiązać się z koniecznością dostarczenia oświadczenia dotyczącego końcowego zastosowania.
6. W drodze odstępstwa od ust. 5, jeżeli produkty lecznicze mają być wywożone przez producenta do dystrybutora, producent przekazuje informacje na temat poczynionych ustaleń i środków podjętych w celu zapobieżenia wykorzystywaniu tych produktów do wykonywania kary śmierci, informacje na temat państwa przeznaczenia oraz informacje na temat końcowego zastosowania towarów i ich użytkowników końcowych, o ile są dostępne.
7. Państwa członkowskie rozpatrują wnioski o indywidualne lub globalne zezwolenia w terminie określonym zgodnie z przepisami lub praktykami krajowymi.”;
- 9) w art. 11 dodaje się ustęp w brzmieniu:
- „5 Wszystkie powiadomienia wymagane na mocy niniejszego artykułu będą przekazywane za pomocą bezpiecznego, szyfrowanego systemu wymiany informacji.”;
- 10) po art. 11 dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 11a

Wymiana informacji między organami celnymi

1. Do celów zarządzania ryzykiem celnym organy celne wymieniają odnośne informacje zgodnie z art. 4g rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93*.
2. Organy celne informują właściwe organy odpowiedniego państwa członkowskiego o przypadkach zakazu wywozu lub przywozu towarów na mocy art. 3 lub 4. Organy celne informują również właściwe organy o przypadkach wywozu towarów bez zezwolenia, o którym mowa w art. 5 lub art. 7b.

* Rozporządzenie Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiające przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny, Dz.U. L 253 z 11.10.1993, s. 1.”;

- 11) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 12

Zmiana załączników

Zgodnie z art. 15a Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych w odniesieniu do zmiany załączników I, II, III, IIIa, IIIb, IV i V. Zawarte w załączniku I dane dotyczące właściwych organów państw członkowskich zmienia się na podstawie informacji dostarczonych przez państwa członkowskie.

W przypadku gdy, w odniesieniu do zmiany załączników II, III lub IIIa, jest to uzasadnione szczególnie pilną potrzebą, do aktów delegowanych przyjmowanych na podstawie niniejszego artykułu ma zastosowanie procedura przewidziana w art. 15b.”;

12) po art. 12 dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 12a

Wnioski o dodanie towarów do jednego z wykazów towarów

1. Każde państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji z właściwie umotywowanym wnioskiem o dodanie towarów przeznaczonych lub wprowadzanych do obrotu do celów egzekwowania prawa do wykazów zamieszczonych w załącznikach II, III lub IIIa. Wniosek taki musi zawierać:
 - a) informacje o projekcie i właściwościach towarów;
 - b) informacje o wszystkich celach, w jakich mogą one być wykorzystywane; oraz
 - c) informacje o przepisach międzynarodowych lub krajowych, które zostałyby naruszone w przypadku wykorzystania towarów do celów egzekwowania prawa.
 2. W terminie trzech miesięcy Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego występującego z wnioskiem o przekazanie informacji uzupełniających, jeżeli uzna, że wniosek nie zawiera wystarczających informacji na temat jednego lub większej liczby istotnych punktów lub że dodatkowe informacje na temat jednego lub większej liczby istotnych punktów są niezbędne. Komisja wskazuje punkty, w odniesieniu do których należy przekazać informacje uzupełniające.
 3. Jeżeli Komisja uzna, że informacje uzupełniające nie są konieczne, lub, w stosownych przypadkach, jeżeli otrzyma żądane informacje uzupełniające, w ciągu sześciu miesięcy wszczyna procedurę mającą na celu przyjęcie zmiany, której dotyczył wniosek, lub informuje państwa członkowskie, które złożyły wniosek, o przyczynach, dla których nie wszczęto takiej procedury.”;
- 13) po art. 13 dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 13a

Przetwarzanie danych osobowych

Dane osobowe przetwarza się i wymienia zgodnie z zasadami ustanowionymi w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady* oraz rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady**.

* Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych, Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

** Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.”;

- 14) skreśla się art. 15;
- 15) po art. 15 dodaje się artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 15a

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 12, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia (...). Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed upływem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 12, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 12 wchodzi w życie tylko jeśli Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub jeśli, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 15b

Tryb pilny

1. Akty delegowane przyjęte na podstawie niniejszego artykułu wchodzi w życie niezwłocznie i mają zastosowanie, o ile nie zostanie wyrażony sprzeciw zgodnie z ust. 2. Przekazując akt delegowany Parlamentowi Europejskiemu i Radzie podaje się powody zastosowania trybu pilnego.
 2. Parlament Europejski albo Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec aktu delegowanego zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 15a ust. 5. W takim przypadku Komisja uchyla akt niezwłocznie po doręczeniu przez Parlament Europejski lub Radę decyzji o sprzeciwie.”;
- 15) w załącznikach wprowadza się następujące zmiany:
- a) w załączniku III skreśla się pkt 4;
 - b) dodaje się nowy załącznik IIIa, którego tekst jest określony w załączniku I do niniejszego rozporządzenia;
 - c) dodaje się nowy załącznik IIIb, którego tekst jest określony w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 1 pkt 6 oraz pkt 7, w zakresie, w jakim dodaje art. 7d, obowiązuje od dnia 1 stycznia 2015 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*